

A Kingdom

Not Made With Hands

by Randolph Dunn

Ubwami butakozwe n'amaboko

Intangiriro

Umuntu yaremewe kuba umukiranutsi w'iteka mu ishushoy'Imana, ntabwo asa na yo. "We, Mana, yashyizeho kandi ubuziraherezo mu mitimay'abantu; nyamara ntibashobora kumva ibyo Imana yakozwe kuva mu ntangiriro kugeza ku iherezo."

(Umus. Ntibizwi igihe babayemo, ariko nyuma yigihe gito bariye ku mbuto z'igiti, nuko, Imana ibakura muri Edeni. Byizerwa ko aribwo igihe cyatangiye nkuko Adamu na Eva batagishoboye kurya ku giticyubuzima kandi bakabaho iteka.

Nyumayimyakamyinshi, Imana yategetse umukiranutsi Aburahamu kuja ahantu

yamuteguriye hamwe nabamukomokaho, umwe murimwe uzaha umugisha isi. Hari hashize imyakairenga 400 abakomoka kuri Aburahamu, Abisiraheli, bagera mu gihugu

cyasezeranijwe Aburahamu. Mugihe bariho bashakisha umucunguzi ushobora kubabarira ibyaha. niba baramwumviye.

Binyuze mu bikorwa by'Umwuka Wera Imana yaje gutura ku isi nk'umuntu kugira ngo ibe igitambo cy'icyaha cyonyine kandi "igutegurire umwanya wawe? Kandi nigenda

nkagutegurira umwanya, nzagaruka kandi nzakujyana iwanjye, kugira ngo aho ndi nawe uzabe." (Yohana 14: 3)

Nyumay'urupfu rwa Yesu kubambwa no kuzuka kwe, Yagarutse mu Ijuru no ku muni wa pentekote "suka Umwukawanjye ku bantu bose... umuntu wese uzambaza izina rya Nyagasani azakizwa" (Ibyakozwe 2:17, 21) ntabwo ari Abayahudi gusa. Intumwa za Kristo zatangaje Ubutumwa Bwiza - kubabarirwa icyahan'agakiza birashoboka kubantu bose bashyira byiringiro byabo no kumvira muri Kristo bapfa icyaha kandi bagashyingurwa mumaraso ye, kwibizwa mumazi - kubatizwa. Imana noneho izura abo bantu bumvira

bababariwe kubashyingurwababashyira mubwami butakozwe namaboko. Ugomba

kwiga ijambo ry'Imana ku gakizakawe, kandi ntukishingikirize kubisobanuro byabandi; urugero, Gusohora Bibiliya Yandika, ibisobanuro, umupadiri, abapasitori cyangwa ababwiriza. (Fil. 2:13)

"Igihe Umwana w'umuntu azazira... Azashyira intama iburyo bwe n'ihene ibumoso

bwe. Umwami azabwira abari iburyo bwe ati: 'Ngwino,wahawe umugisha na Data; fata umurage wawe, ubwami bwaguteguriye kuva isiyaremwa.' . Yabwiye inzoka, Satani umubeshyi na se w'ikinyoma, ati: "Nzashyira urwango hagatiyawe n'umugore, no hagatiy'urubyaro rwawe n'urubyaro rwe; azagukubita umutwe, uzamukubita agatsinsino." (Itangiriro 3:15)

Tanga igitekerezo "Koza umutwe" igitambo cy'impongano cya Kristo n'izuka rye byarangije urupfu rw'iteka utanga imbabazi. Gutsinda icyahan'urupfu, Satani afashe umuntu, kubantu bose bahamagarira Kristo kubwo kwizera, kwizera, no kubatizwa muri We urupfu. "Gukubita agatsinsino (kurubyaro rw'umugore)" ni ukugeragezaguhitana ubuzima bwa Yesu ku musaraba.

Nyuma, nyumayigitambo cyemewe na Kayini, Imana yongeye kuburira ku ngaruka z'ibikorwa by'ubwigomeke by'umuntu, "Niba ukora ibyiza, ntuzemerwa? Ariko niba udakoze igikwiye, icyaha cyunamye ku muryango wawe; cyifuza kukugira, ariko ugomba kukigira." (Itangiriro 4: 7)

Igitekerezo: Kayinintiyumviye umuburo w'Imana. Yacumuye cyaneyica murumuna we Abeli. Ingaruka z'ibikorwa bye byamuviriyemo kuba inzererezi cyangwa guhunga.

Mu gihe cya Nowa, dusoma "Uwitekayabonye ukuntu ububi bw'umuntu ukomeye ku isi bwari bufite guhinduka, kandi ko ibitekerezo byose by'umutima we byari bibi gusa igihe cyose." (Itangiriro 6: 5)

Igitekerezo: Imana yakuyeho ibibi byose imbere yayo isenya amazi abantu bose kwisi, usibye Nowa ukiranuka numuryango we.

Imana yahishuriye Aburahamu ibitekerezo bye kuri Sodomu na Gomora. "Uwiteka aravuga ati:" Kubera ko gutaka kwa Sodomu na Gomora ari byinshi, kandi kubera ko ibyaha byabo ari bikomeye cyane, ubu ndamanuka ndebe niba barakoze byose nkurikije gutaka kwanjye kundeba, kandi niba atari byonzabimenya. " ... Hanyuma Uwiteka agwa kuri Sodomu na Gomora, bava mu ijuru, bava mu ijuru. (Itangiriro 18: 20-21 na 19: 24-25)

Igitekerezo: Imana yumvise gutaka kwabo byerekana ko Imana izi ibintu byose bibaho mubatuye isi. Muri icyogihe, yarimbuye Sodomu na Gomora hamwe n'abantu babo bose babi. Ibi bintu byerekana ko Imana itihanganira ububi, kutumvira cyangwa icyaha kandi ko izafatira ibyemezo ababikora, ariko ntabwo buri gihe.

Kuva kuri Adamu na Eva binyuze kuri Yuda, umuhemu wa Yesu, icyahacyatsinze nkuko bimeze muri iki gihe. Pawulo abikesheje Umwuka Wera yaravuze ati "Bose baracumuyentibagera ku cyubahirocy'Imana" ... "Kuko ibihembo by'ibyaha ari urupfu, ariko impanoy'Imana ni ubugingo buhoraho muri Kristo Yesu Umwami wacu." (Abaroma 3:23; 6:23)

"Kuko Imana yakunze isi ku buryo yatanze Umwana wayow'ikinege, ku buryo umwizera wese
Ntizarimbuka ahubwo izagira ubugingo bw'iteka." (Yohana 3:16) "Uwiteka ntatinda
kubahiriza amasezerano ye, nkuko bamwe bumva gutinda. Arihangana

wowe, ntushaka ko hagira n'umwe urimbuka, ahubwo abantu bose baza kwihana.” (2 Petero 3: 9) Ibibazo

1. Tuvuze kuri Satani, urubyaro rw'umugore rwamujanjagura umutwe.

Nukuri ___ Ikinyoma ___ 2.

Niba udakoze igikwiye icyaha kirahari.

Nukuri ___ Ikinyoma ___ 3.

Icyahagikomoka mumutima wumuntu.

Nukuri ___ Ikinyoma ___ 4.
Imana yumva gutaka

kwabantu kurwanya ikibi.

Nukuri ___ Ikinyoma ___

5. Abantu bose baracumura.

Nukuri ___ Ikinyoma ___

Igice cya 2

Impanoy'Imana - Yesu, Umuntu

Amasezerano yerekeyeImpano y'Imana

Hariho ubuhanuzi bwinshi buvuga kuri Yesu mu Isezerano rya Kera ariko ni ubuhe

buryo bwo guhanura 25 gusa ku muntu wagombaga kuvuka nyumayimyakamyinshi kandi ibyo bihanura bikaba impamo? Muganga Hawley O. Taylor yatanze iki gisubizo: "Kubijyanye nizi manza zibyabaye byahanuwe kuri Mesiya wa Isiraheli wagombaga

kuza, niba amahirwe yo gutsindayaba no kuri buri wese, ibyo ni p (bishoboka)

bingana n muri buri kintu cyose, ubwo rero muri rusange ko ibyabaye byose byasanga ibyasohojwe kumuntu umwe byaba p^n bingana $(1/2)^n$. Rero, hazabaho amahirwe

angana na miriyoni 33. nukuri niba bari gukeka gusa. Noneho iyoubye kuri ubwo

buhanuzi buvuga kuri Kristo bugaragaza ko bese badafite amahirwe yo gutsinda, kuko mubihe bimwe bidashoboka cyane ko ibyabaye bishobora kubaho na gato (nko

kubana bavuka badafite se wumuntu). Ubwumvikane buke bwaba p bingana na 1/5; na Kwizera kwa Gikristo, p. 178 Nubwo ubuhanuzi bujyanye no kuvuka kw'isugi

butavanyweho, umubare ukomeza kuba munini cyane ku buryo umuntu yakeka ko ibyo byabaye ku bw'impanuka byabaye kuri Kristo no kubisohozza, uhereye ku bumenyi bwa none no mu Kwizera kwa Gikristo, pp. 179-183.

- a. Nyumayo kutumvira kwa Adamu na Eva Imana yabwiye Satani "Nzashyira urwango hagatiyawe n'umugore, no hagatiy'urubyaro rwawe n'ibye; azagukubita umutwe, nawe uzamukubita agatsinsino. "(Itang 3:15)

b. Imyakamyinshi nyuma yumwuzure Imana yahamagaye Aburahamu kuva muri Ur Abakaludayaakajya mugihugu y'Abanyakananiivuga ngo "Nzakugiraishyanga rikomeye kandi nzaguhaumugisha; ... na bese abantu bo ku isi bazahabwa imigishabinyuze muri wewe "(Itang 12: 2-3) hanyuma Imana isezeranya Isaka na Yakobo.

Ubuhanuzi bujyanyen'impano
y'Imana Ubuhanuzi Bwihariye

- a. Daniel asobanura inzozo z'umwami Nebukadinezari ku gishusho cya zahabu, ifeza, icyuma n'ibumba yagize ati: "Kandi mu gihe cy'abo bami Imana yo mu ijuruizashyiraho ubwami butazarimbuka." (Daniyeli 2:44)
- b. Yesaya ati: "Umva, nzu ya Dawidi, ntibihagije kugeragezakwihangana kw'abantu? Uzagerageza kwihangana kw'Imana yanjye? Ni yo mpamvu, Uwitwaga ubwe azaguhaikimenyetso: Isugi izabana n'umwana kandi izabyaraumuhungu, kandi izamwita Imanweli." (Yes 7: 13-14)
- c. "Imana yohereje umumarayika Gaburiyeli i Nazareti, umujyi wa Galilaya, ku isugiyasezeranijwe kuba yashakanye n'umugabo witwaga Yozefu, ukomoka kuri Dawidi. Isugiyitwaga Mariya." (Luka 1: 26-28; 35)
- d. "Umumarayika aramusubiza ati:" Umwuka Wera azakuzaho, kandi imbaraga z'Isumbabyose zigatwika. Rero, uwera uzavuka azitwaga Umwana w'Imana "" . "Na Yosefu umumarayika aramubwira ati 'Isugi (Mariya) azabyara kandi azabyara umuhungu, kandi bazamwita Imanweli'-bisobanura ngo 'Imana iri kumwe natwe.'" (Mat 1:23)
- e. Imana yatangaje (kuri Mariya na Yozefu) mbere yuko Yesu avuka ko azitwaga "Umwana w'Isumbabyose." (Luka 1:32)

Imana yikuyeho nkana kamereyayo yubumana, isiga Ijuru, ihinduka umubiri kandi ibaho mubyoyaremye.

Ivuka rya Yesu

"Nyina Mariyayasezeranye ko azashyingiranwa na Yozefu, ariko mbere yuko bahurira hamwe, basanzeyabyaye umwana abikesheje Umwuka Wera. Kubera ko umugabo we Yozefu yari umukiranutsi kandi akaba atashakagakumugaragariza agasuzuguro ka rubanda, ariko yari amaze gutekereza ko yatandukana atuje. Ariko amaze kubitekerezaho, umumarayika wa Nyagasani amubonekera mu nzozi, ati: Umwuka Wera Azabyara umuhungu, kandi ugomba kumuha izina rya Yesu, kuko azakiza ubwoko bwe ibyaha byabo. "(Matayo 1: 18-21)

"Ibyo byose byabayekugira ngo bisohoze ibyo Uwitekayavuze abinyujije ku muhanuzi: 'Isugi izabana mwana kandi azabyara umuhungu, kandi bazamwita Imanweli - bivuze ko Imana iri kumwe natwe. '"(Matayo 1:23)

Ibidukikije Yesu yavukiyemo byari umuryango ufunze, abantu babonaga ko basumba abandi bantu bose. Bari Abayahudi kandi bishimira cyane kuba Abana ba Aburahamu, ubwoko bwatoranijwe n'Imana. 'Aburahamu ni data' (Yohana 8:38). Bangaga urwango rukabije Abasamariya kuko babonaga ko ari ubwoko bumwe, Abayahudi bari baretse Amategekoya Mose mugihe cy'Abanyababuloni bajyanywebunyago. Urwango rwabo rwari rwinshi kuburyo bari kugendakugirango birinde ikirenge mu gihugu

cy'Abasamariya. Abanyaroma bigaruriye ntibari batandukanye kandi Umuyahudi uwo ari we wese wifatanyaga n "abo bigaruriye" yari "umunyabyaha;" urugero, Matayo, umukoresha.

Nabo bari bemewe n'amategekukurwego rwo hejuru. Bemeje neza ko bashohoje ibaruwa y'amategeko, ntabwo byanze bikunze babigambiriye, kugirango babone amasezerano y'Imana. Kurugero, Mose yabasabye gutanga icya cumi bagatanga icya cumi. Kugirangobamenye neza ko batanze icya cumi ariko ntibikiriho, babara imbutoyibimera kugirangobatange icya cumi nicyacumi gusa.

Roma yasabye abayahudi gutwara umutwara w'umusirikare ibirometero kimwe. Noneho, Abayahudibashyizeho ibimenyetso kuri menya neza ko batagiye kure. Ibuka Yesu yavuze ko niba umuntu aguhatiye kugenda ibirometero kimwe; genda na we babiri. (Matayo 5:41)

Muri uyu muco haje Mesiya, Uwasizwe, Kristo. Abayahudi bizeraga ko naza, azagarura ubwami bwa Isiraheli bwo ku isi 'uburenganzira bwatanzwe n'Imana' ku bubasha n'icyubahiro. Mesiyawaboyaba Umwami w'Abayahudi kandi agategeka nka Dawidi.

Ibyo abanditsi bo mu kinyejana cya mbere bavuze

Yesu

"Data wanyohereje ubwe ni we wampamiye. Ntabwowigeze wumva ijwi rye cyangwa ngo ubone imiterereye, cyangwa ijambo rye ntirigutuyemo, kuko utizera uwo yohereje. Wiga ushishikaye Ibyanditswe kuko utekereza ko ari bo ufite ubuzima bw'iteka. Ibi ni Ibyanditswebihamya kuri njye." (Yohana 5: 37-39) Intumwa Petero Abakristo bambara izina rya Kristo kuko Kristo ari Umwami wabo, Umwigisha, Umuyobozi, Umukiza, Umucunguzi, Umunyamideli, Umutambyi Mukuru, Ibyiringiro, Igitambo cyibyaha nibindi byinshi, nibindi byinshi. Urufatiro rukomeye rwo kwizera kwacu ni ukuri kwa Petero kwatuye - "Uri Kristo, Umwana w'Imana nzima." (Matayo

16:16) Yesu ni umunyakuri kandi Bibiliya ni ukuri. Ibintu byose bigombakumenyekana kuri Yesu tubisanga muri Bibiliya. Amatekayabantu yose amuzengurutse. Yesu niwe shusho nyamukuru yikinamico yabantu. Ntabwo bitangaje kuba amatekayisi

agabanijwemo

ibihe bibiri: mbereya Kristo (BC) na nyumaya Kristo (AD).

Intumwa Yohana

“Mu ntangiriro hariho Ijambo, kandi Ijamboryari kumwe n'Imana, kandi Ijamboryari Imana. Yari

hamwe n'Imana mu ntangiriro. Binyuze kuri we ibintu byosebyakozwe; atamufite nta kintu cyakozwecyakozwe. Muri we harimo ubuzima, kandi ubwo buzima bwari umucyo w'abantu. Umucyo urabagirana mu mwijima, ariko umwijimantwabyumva. Haje umuntu woherejwe n'Imana; yitwaga Yohana. Yajenk'umuhamya gutanga ubuhamya kuri urwo rumuri, kugira ngo abantu bose bizere. We ubwe ntabwo yari umucyo; yaje gusa nk'umuhamyaw'umucyo. Umucyo nyawo utanga umucyo kuri buri muntu wazaga mwisi. Yari mwisi, kandi nubwo isiyaremwe binyuze muri we, isi ntiyamumenye. Yaje mu bye, ariko ibyentibyamwakira. Nyamara ku bamwakiriye bose, ku bizeraga izina rye, yahaye uburenganzira bwo kuba abana b'Imana - abana batavutse ku nkomoko karemano, cyangwa icyemezo cy'umuntu cyangwa ubushake bw'umugabo, ahubwo babyawe n'Imana." (Yohana 1: 1-13)

"Ibyo byosebyakozwe ko umuntu wese wamwakiriye, abizeraga izina rye, yahaye Uwitaka uburenganzira bwo kuba abana b'Imana - abana batavutse ku nkomoko karemano, cyangwa icyemezo cy'umuntu cyangwa ubushake bw'umugabo, ahubwo bavutse ku Mana." (Yohana 1: 12-13)

"Ijamboryahindutse umubiri, riba ubuturo muri twe. Twabonye icyubahiro cye, icyubahiro cya

Umwe rukumbi, waturutse kuri Data, yuzuye ubuntu n'ukuri." (Yohana 1:14) Yohana Umubatiza "We (Yohana) arataka ati: 'Uyu ni we navuze nti: Uzaza inyumayanjye

yarandenze kukoyari imbereyanjye.' Duhereye ku buntu bwuzuye, twese twakiriye umugisha umwe umwe. Eregaamategekoyatanzwe binyuze kuri Mose; ubuntu

n'ukuri byaturutse kuri Yesu Kristo. Nta muntu n'umwe wigeze abona Imana, ariko Imana imwe rukumbi, iri ku ruhande rwa Data, yaramumenyesheje." (Yohana 1:

15-18) "Bukeye Yohana (Yohana Umubatiza) abona Yesu aje amusanga, ati: 'Dore! Umwana w'intama w'Imana ukuraho ibyaha by'isi!'" (Yohana 1: 29-30) Guverineri w'Abaroma, Pilato" Pilato asubira mu ngoro, ahamagaza Yesu aramubaza ati' uri

umwami w'Abayahudi? ' Yesu yaramubajije ati: 'Icyo ni cyo gitekerezo cyawe, cyangwa abandi bakuvugishije ibyanjye?' 'Ndi Umuyahudi?' Pilato aramusubiza. 'Ubwoko

bwawe n'abatambyi bawe ni bo bampaye. Wakoze iki? ' Yesu yaravuze ati 'ubwami bwanjye ntabwo ari ubw'iyi si. Niba aribyo, abagaragubanjye barwanagakugirango mfate Abayahudi. Ariko ubu bwami bwanjye buva ahandi. ' 'Noneho uri umwami!' Pilato ati: Yesu aramusubiza ati: 'Uvuze ukuri ko ndi umwami. Mubyukuri, kubwiye mpamvu navutse, kandi kubwibyonajemwisi, guhamya ukuri. Umuntu wese uri ku ruhande rw'ukuri aranyumva. ' 'Ukuri ni iki?' Pilato aramubaza." (Yohana 18: 33-38)

Abayahudibashimangiye bati: " Dufite amategeko, kandi dukurikije iryotegeko

agombagupfa, kukoyavugaga ko ari Umwana w'Imana. ' Pilato abyumvise, agira ubwoba bwinshi, asubira mu ngoro.

'Uva he?' abaza Yesu, ariko Yesu nta gisubizo amuha. 'Wanze kuvuganananjye?' Pilato ati: 'Ntuzi ko mfite imbaraga zo kukubohora cyangwa kukubamba?' Yesu aramusubiza ati: 'Ntabwo wari kuba ufite imbaraga kuri nyeyoutaguhawe hejuru. Noneho rero, uwagushyikirije azaba afite icyahagikomeye.'" (Yohana 19: 7-11)

Isengesho rya Yesu

"Yesu yarebye mu ijuru asenga Data; igihe kirageze. Himbaza Umwana wawe, ngo uwawe

Umwana arashobora kuguhimbaza. Kuberako wamuhaye ubutware kubantu bose kugirango aha ubuzima bw'iteka abo wamuhaye bose. Noneho ubu ni ubugingo

buhoraho: kugirango bakumenye, Imana yonyiney'ukuri, na Yesu Kristo, uwo

wohereje. Nakuzaniye icyubahiro kwisi ndangije umurimo wampaye gukora. Noneho Data, mpa icyubahiro imbereyawe n'icyubahironagiranye nawe mbere yuko isi

itangira." (Yohana 17: 1-5)

Inkone ibwira Phillip

"Arabasubiza ati: 'Nizera ko Yesu Kristo ari Umwana w'Imana.'" (Ibyakozwe 8:37)

Tallus

Matayo agira ati "Bamubambye... baricara, bakomeza kumurindira...

guhera ku isahaya gatandaturukugeza ku isahaya cyenda umwijima wijimye mu gihugu cyose." (Matayo 27: 35-36; 45-46)

Mariko yabivuze muri ubu buryo "Ku isahaya gatandatu umwijimawaje mu gihugu cyose kugeza ku isahaya cyenda." (Mariko 15:33)

Thallus, umuhanga mu by'amatekawavukiye mu Basamariyawabaga kandi akorera i Roma ahagana mu mwaka wa 52 nyumaya Yesu, yavuzwe na Julius Africanus,

umukristu w'amatekaya gikristo mu mpera z'ikinyejana cya kabiri. 1 "Thallus, mu gitabo cya gatatucy'amatekaye, asobanura ko uyu mwijima ari ubwirakabiri

bw'izuba." Africanus yavuze ko yanze iyi raporo avuga ko ubwirakabiri bw'izuba

budashobora kubaho mu kwezi kwuzuye, nk'uko byagenze igihe Yesu yapfaga mu

gihe cya Pasika. Imbaraga zerekaza kuri Thallus ni uko ibihe by'urupfu rwa Yesu byari bizwi kandi byaganiriweho mu muji wa Imperial nko mu kinyejana cya mbere

rwagati. Ukuri kubambwa kwa Yesu bigomba kuba byari bizwi neza icyogihwe, kugeza aho abatizera nka Thallus batekerezagako ko ari ngombwagusobanura ikibazo

cyumwijima nkibintu bisanzwe. ... Igitangaje ni uko imbaraga za Thallus zahinduwe mu bimenyetsonyamukuru byerekana amatekaya Yesu no kuba inkuru ya Mariko

yavuzwe ku mwijima igihe yapfaga." 2

"Inyandikoyandikishijwe intoki iri mu Nzu Ndangamurage y'Ubwongereza ibika
inyandikoy'ibaruwayohererejweumuhungu we n'Umunyasiriya witwa Mara
Bar-Serapion. Se yerekanagabupfapfa bwo gutotezaabanyabwenge nka Socrate,
Pythagora, n'umwami w'abanyabwengeb'Abayahudi, bigaragara ko aya magambo
yerekanaga ko ari Yesu.

yaje kuri bo nk'urubanza ku byaha byabo. Ni izihe nyungu abagabo ba Samos

bungutse mu gutwika Pythagore? Mu kanya gato igihugucyabo cyuzuyemo

umucanga. Ni izihe nyungu Abayahudi bungutse mu kwica umwami wabo? Nyuma yibyo ni bwo ubwami bwabo bwakuweho. Imana yihoreye abo banyabwenge batatu: Abanyatene bazize inzara; Abasamariya barengeweninyanja; abayahudi, barimbuwe kandi birukanwa mu gihugu cyabo, babaho batatanye rwose. ... Kandi Umwami w'umunyabwengenti yapfuye azira burundu; yabayeho mu nyigishoyari yatanze. "3

Koruneliyo Tacito

Umuhanga mu by'amatekay'Abaromawabayeho kuva mu mwaka wa 50 kugeza muri AD 100 yanditse ku byerekeye umuriro wa Nero. "Kubera iyo mpamvu, kugira ngo

bakureho raporo, Nero yongereyeho icyaha kandi akorera iyicarubozoryiza cyane ku ishuri ryangaga amahano yabo, bitwaga abakirisitu n'abaturage. Christus, uwo izina ryakomotsemo, yahanishijwe igihanogikomeye ku ngomaya Tiberiyo yishwe n'umwe mu bashinjacyahabacu, Pontius Pilatus." 4

Hindura kabiri

Guverineri w'Abaroma mu mwaka wa 112 AD yandikiye Umwami w'abami Trajan ati

"[[Abakirisitu] bari bafite akamenyero ko guhurira ku muni runaka utaracya, ubwo baririmbaga indirimboya Kristo nk'Imana kandi bagahambira indahiro ikomeye yo kutazakora igikorwa kibi ... nyumayaho byari akamenyero ko gutandukana, hanyumabakongera guhura bakaryaibiryo, ariko bakaryaibiryo bisanzwe."

5

Seutoniyo

Umwanditsi w'umwaka n'umuyobozi w'urukiko rwa Imperial ku ngomaya Hadrian

yanditse nko muri AD 120 mu buzima bwa Kalawudiyo. "Mu gihe Abayahudi bahoraga bahungabanya umutekano babitewe na Chrestus, we (Kalawudiyo) yabirukanye i

Roma." 6 Edward C. Wharton yahise agira ati: "Impamvu yo kuba aya magambo

yaravuzwe ni uko Luka, hashize imyaka igera kuri mirongo itandatu, yanditse iyi nkuru nk'impamvu y'intumwa Pawuloyifataniye n'Abakristu b'Abayahudi bitwaga mu gitabo cya Kristo na Priscilla. ibitabo bidasanzwe bya Bibiliya. " 7

Flavius Josephus

Josephus afite indorerezi ishimishije. "Muri iki gihe, Yesu, umunyabwenge, niba koko twakagombye kumwita umuntu; kukoyari umuntu ukora ibikorwa bitangaje,

umwigishaw'abantu bakira ukuri banezerewe. YatsinzeAbayahudi benshi ndetse n'Abagereki benshi. Uyu mugaboyari Mesiya. Kandi igihe Pilatoyari yamuciriyeho iteka ku musaraba abitegetswen'abayobozi bacu ku munsu wa mbere, ntibari babakunze kuva ku wa mbere. yahanuye kandi avuga ibindi bintu byinshi bitangaje kuri we Kandi n'ubu ubwoko bw'abakristu, bwitiriwe izina rye, ntiburapfa." 8 Abanditsi ba mbere b'Abayahudi n'Abanyamahanga

Amagambo akurikirayavuzwe na FF Bruce arabivuga muri make neza. "Ibindi byose bishobora kuba tekereza ku bimenyetso byatanzwe n'abanditsi ba mbere b'Abayahudin'Abanyamahanga ... byibuzebishyiraho, kuri abanze guhamya inyandiko za gikristo, imiterereyamatekaya Yesu ubwe.

Bamwe mu banditsi barashobora gukinisha ubwiza bwa 'Christ-myth', ariko ntibabikora kubutaka ibimenyetso byamateka. Amatekaya Kristo ni nka axiomatic [kwigaragaza] kubogamyeye

amateka nkamatekaya Julius Sezari. Ntabwo abahanga mu by'amateka bakwirakwiza inyigisho za 'Kristo-imigani'. " 9

Ibisobanuro

1. FF Bruce, Inyandiko zo mu Isezerano Rishya, Eerdmens, p. 113.
2. Edward C. Wharton, Ubukristo: Urubanza rusobanutse neza Howard p. 7.
3. Inzu Ndangamurage y'Ubwongereza Siriya Mss., FF Bruce, Yesu n'inkomokoya gikristo Hanze y'Ibishya Isezerano, p. 31.
4. Umwaka n'amateka, 15:44. Kuva muri Britannica Ibitabo Bikuru, Vol. 15, p. 168.
5. Inzandiko, 10:96.
6. Ubuzima bwa Kalawudiyo, 25: 4
7. Edward C. Wharton, Ubukristo: Urubanza rusobanutse neza, Howard p. 11.
8. Ibihe byakera, 18,3. 3.
9. FF Bruce, Inyandiko zo mu Isezerano Rishya. P. 119. Yavuzwe na Edward C. Wharton mu gitabo cye Ubukristo: Urubanza rusobanutse neza

Amagambo n'ibikorwa bijyanyen'impanoy'Imana

Igihe Yesu yabatizwaga, yibizwa, na Yohana mu ruzi rwa Yorodani, ijuru rirakingura: "Kandi

Umwuka Wera yamanutse mu mubiri nk'inuma kuri We, maze ijwi riva mu ijuru rivuga riti: 'uri Umwana wanjyenkunda; muri wowe ndishimye cyane. "'(Luka 3:22)

"Satani aramubwira ati:" Niba (kubera ko cyangwa kuva) uri Umwana w'Imana, tegeka iri buye guhindukaumugati. " (Luka 4: 3)

"Muri icyo minsi Yohana Umubatiza araza, abwiriza mu butayu bwa Yuda avugaga ati: 'Ihane, kuko ubwami bwo mu ijuru buri hafi. ' Uyu niwe wavuzwe binyuze ku muhanuzi Yesaya. A.

ijwi ry'umuntu uhamagarira mu butayu, ati: 'Tegura inziray'Uwiteka, umukorere inzira igororotse.' "(Mat 3: 1-3)

Yohana abonye Yesu amusanga, aravuga ati: "Dore Umwana w'intama w'Imana, ukuraho icyaha cya isi!" (Yohana 1: 29-30)

"Yesu akimara kubatizwa, arasohoka ava mu mazi. Ako kanyaijuru rirakingurwa, abona Umwuka w'Imana amanuka nk'inuma amucana. N'ijwi

avuye mu ijuru ati: 'Uyu ni Umwana wanjye, uwo nkunda; hamwe na we ndishimye cyane. '''(Mat 3: 16-17)'' Umushukanyi (Satani) aramwegera, aramubwira ati' niba uri Umwana w'Imana, bwira aya mabuye ngo ube umutsima. '''(Mat 4: 3) Naza, azadusobanurira byose. ' Hanyuma Yesu avuga ati: 'Ndi uwuvugisha ni we.' '''(Yohana

4:25-26)

Yesu yamaze imyaka itari mikeyigisha nkumuntu ufite ubutware bwemeza ubutumwa bwe kubitangaza, ibimenyetson'ibitangaza nko gutera impumyikubona, ibipfamatwi kumva, abamugaye kugenda no kuzura abapfuye bazuka.

''Yesu yabajije abigishwa be ati: 'Ariko se bite?' abaza ati 'Uravuga ko ndi nde?' Simoni Petero aramusubiza ati: 'Uri Kristo, Umwana w'Imana nzima.' Yesu aramusubiza ati: 'Urahirwa, Simoni mwene Yona, kuko ibyobitaguhishuriwen'abantu, ahubwo ni Data wo mu ijuru. Ndakubwira ko uri Petero, kandi kuri uru rutare, nzubaka itorero ryanjye, kandi amaremboya Hadesi ntazayatsinda. Nzaguhaimfunguzo z'ubwami bwo mu ijuru; ibyo uzahambira ku isi byose bizahambirwa mu ijuru, kandi ibyo uzabohora ku isi byose bizabohorwa mu ijuru. '''(Matayo 16:15-19)

Igitekerezo: ''Kuri uru rutare'' - kuba Yesu yari Umwana w'Imana kandi ari we shingiro

''Itorero ryanjye.'' ''Ikuzimu'' ni ubuturo bwigihe gito cyubugingobwabapfuye. Urupfu ntiruzatsinda Itorero rya Kristo.

Yasobanuye neza igihe Ubwami bwe buzagera. ''Arababwira ati:'' Ndabibabwiye

ukuri, bamwe bahagaze hano ntibazaryoherwan'urupfu mbere yuko babona ubwami bw'Imana buzanyeimbaraga. '''(Mariko 9: 1)

Igitekerezo: Kristoyaba ashinga itorero rye mubuzima bwa bamwe mubamwumva. Yahise atanga nkana ubuzima bwe nkigitambo cyibyaha, igitambo, kugirango imponganoyicyahacyumuntu yemerera letayabaroma kumubamba.

Bamushyinye mu mva itekanye hamwe n'abashinzwe kurinda ubujura bw'umubiri we. Ariko Imana, Data, yamuzuye umunsi wa gatatu mbere yuko umubiri we ubora, unesha urupfu n'imva.

"Ahagana mu isahaya cyenda Yesu yatakambiyen'ijwirirenga ati: 'Eloi, Eloi, lama sabachthani?' - bisobanura ngo: 'Mana yanjye, Mana yanjye, ni iki gitumye untererana?' Bamwe mu bahagaze aho bumvise, baravuga bati 'ahamagara Eliya.' Ako kanya umwe muri boyiruka abona sponge. Yuzuza vinegere, ayishyira ku nkoni, maze ayiha Yesu ngo anywe

mumurekewenyine. Reka turebe niba Eliyaaje kumukiza. ' Yesu amaze gutakan'ijwi rirenga, areka umwuka. " (Mat 27: 46-50)

"Abigishwa be bongeye kuba mu nzu, kandi Tomasiyari kumwe na bo. Nubwo imiryango yariikinze, Yesu araza ahagarara hagatiyabo, arababwira ati: 'Mugire amahoro!' Hanyuma abwira Tomasi ati: 'Shira urutoki rwawe hano reba amaboko yanjye, shyira ukuboko kwawe maze ubishyire mu ruhande rwanjye.' Tomasi aramubwira ati: 'Mwami wanjye n'Imana yanjye!' "(Yohana 20: 26-28) Nyumay'iminsimironko ine, agaruka mu Ijuru byahamijwe n'intumwa. Umwuka Wera yoherejwe kubayobora mu kwamamaza no kwandika

Ubutumwa bwiza, imbaraga z'Imana ku gakiza. Mu mizo ya mbere, Abayahudi benshi nyuma abanyamahanga benshi bemeraga ko Yesu ari Imana, Kristo (Uwasizwe).

Abatangabuhamba benshi bo muri Yudaya, Galilaya, na Samariyababayeho akiriho kandi yigisha, bahamya ko yazutse mu buzima (izuka) no kugaruka mu Ijuru (kuzamuka).

Urufatiro rwa "Itorerero ryanjye"

"Mu izina rya Yesu Kristo w'i Nazareti, uwo wabambye ariko uwo Imana yazuye mu bapfuye, ni bwo uyu mugaboahagaze imbereyawe kugira ngo akire. We (Yesu) ni 'ibuye mwubaka mwanze, ryabayeibuyerikomeye.' Agakiza ntikaboneka mu wundi, kuko nta rindi zina riri muni y'ijuru ryahawe abantu tugombagukizwa. " . (Abafilipi 2: 6-7)

Igitekerezo: Imana, Mwana, yahisemo kuba umubiri wumubiri muburyo bwa Yesu

kugirango abane nabantu kandi ahure nibishuko, ibigeragezo no kwangwa nibiremwa yaremye. Iyingingo ivugwa mu Muntu Wari Imana na BibiliyaYandika.

Kristo ni urufatiro rw'itorero. Abefeso 2:20: "amaze kubakwa ku rufatiro rw'intumwa n'abahanuzi, Kristo Yesu ubwe ni we buyery'ifatizo"; 1 Abakorinto 3:11: "Kuko nta muntu ushobora gushiraho urufatiro rutari urwashyizweho, ari we Yesu Kristo" na 2 Timoteyo 2:19: "Nyamara, urufatiro rukomeye rw'Imana ruhagaze, rufite iki kashe, Uwituka amenya abiwe." bw'imbaraga zayo kuri twe abizera.

mu gihe kizaza - ibihe by'iteka. Kandi ashyira ibintu byose munsiy'ibirenge bye, kandi

yamuhaye nk'umutware kuri byose itorerero,ariryo mubiri we, kuzura kwuzuye muri byose." (Abefeso 1: 18-23)

Nyumayo kuzamuka kwa Yesu mu ijuru intumwa zasubiye iYerusalemu nkukoyari yabitegetse. Abayahudi benshi bateraniye iYeruzalemu, kukoyari Pentekote. "Umunsi wa Pentekote ugeze, bose bari hamwe ahantu hamwe. Bukwi na bukwi, havuye mu ijuru urusaku rumeze nk'urwuzuye, rwuzura inzu yose bari bicaye. Babona indimi zimeze nk'umuriro zikwirakwiza, maze baruhukira kuri buri wese muri bo. Bose buzuye Umwuka Wera batangirakuvuga izindi ndimi, nk'uko Umwukayabahaga kuvuga." (Ibyakozwe 2: 1-4)

Ijwi ry'umuyaga wihuta ryazanye imbaganyamwinshi intumwa ziteraniye hamwe. Petero hamwe n'izindi ntumwa baboneyeho umwanya wo kubibutsa ibyo bo n'abayobozi babo b'amadini bakoze, bavuga bati: "'Nuko rero Isiraheli yose ibyemeze neza: Imana yaremye uyu Yesu, wabambye ku musaraba, yaba Umwami na Kristo.' Abantu bumvise ibyo, barababara cyane babwira Petero n'izindi ntumwa bati: 'Bavandimwe, dukore iki?' Petero aramusubiza ati: 'Ihane kandi ubatizwe, buri wese muri mwe, mu izina rya Yesu Kristo kugira ngo ababarirwe ibyaha byanyu, kandi muzakira impanoy'Umwuka Wera kandi isezerano ni iryanyu hamwe n'abana banyu ndetse n'abari kure (abantu bose) - ku Mwami Imana yacu izahamagara.' "(Ibyakozwe 2: 36-39)

Igitekerezo: "Kwihana" ntabwo ari ibyiyumvo gusa; ntabwo ifite ukutamenya neza imyumvire n'amarangamutima. Ntabwo ari impindukayoroshye mubihe byubugingo. Nuguhindura gutandukanya intumberoyubwenge; itwara hamwe nigikorwa cyubushake; muri make, ni impinduramatwara mu miberehoy'uwo mugabo. " (Al Maxey Mubitekerezo)

Igitekerezo: "Kubatzwa" byahinduwebivuye mu ijambory'Ikigerekibaptizo risobanura kwibiza, kwibira, kwibira munsi. Baptizontagomba kwitiranywanamagamboyikigereki; rantizo, bisobanura kuminjagira, cyangwa nijamboryikigereki cheo risobanura gusuka hejuru.

"Uyu Yesu ni ibuye wanze nawe, abubatsi, ryabayeibuye rikomeza imfuruka. Kandi nta wundi muntu uzabona agakiza, kuko nta rindi zina riri munsi y'ijuru ryatanzwe mu bantu tugombagukizwa." (Ibyak.

"Noneho rero, abakiriyeijambo rye barabatizwa; kandi hiyongeraho uwo muni abantu bagera ku bihumbi bitatu. Kandi bahoragabitangirainyigisho z'intumwa no gusabana, kumanyuraumugati no gusenga." (Ibyakozwe 2: 41-42)

“Kandi uko bwije n'uko bukeye, ukomeza umutima umwe mu rusengero, no kumanyura umugati ku nzu, bafataga amafunguro hamwe n'ibyishimo n'umurava bivuye ku mutima, basingiza Imana,

no gutoneshwa n'abantu bose. Uwiteka yongeraga umubare wabo umunsi ku wundi abakijijwe. ” (Ibyakozwe 2: 46-47)

James, abwira abo muri Kristo, yagize ati: “Hahirwa umuntu wihangana mu bigeragezo kuko igihe azaba ageze mu kizamini, azahabwa ikamba ry'ubuzima Imana

yasezeraniye abamukunda. Iyo igeragejwe, nta muntu ugombakuvuga ati: 'Imana iragerageze.' Erega Imana ntishobora kugeragezwan'ikibi, cyangwa ngo igerageze umuntu uwo ari we wese, ariko buri wese ageragezwa iyo, kubera icyifuzo cye kibi, akururwa kandi akaryoshya. (Yakobo 1: 12-15)

Igitekerezo: Kumenya ko hari ingarukazicyaha, wowe na nyedukeneye kubabarirwa, gucungurwa, kwiwunga, no kugarurwa mubucuti bukiranuka n'Imana. Abo

barababariwe bashyirwa mubwami butakozwe n'intoki. Gukurikira ubu bwiwunge kuri

Umubano w'Imana, umuntu agomba gukura mu ishushoy'Imana Bagize mbere mu kwiga ubutumwa bwa Kristo, Bibiliya.

“Uwiteka ntatinda gusohozai byoyasezeranye nk'uko bamwe babibona buhoro, ariko akakwihanganira, ntashaka ko hagira n'umwe urimbuka, ariko ko bose bagera ku kwihana.” . . . (2 Abakorinto 5: 17-

19)

Igitekerezo: "Icyaremwe gishya" ni icyaremwe cyumwuka cyabanyabyaha bababariwe bakoze abapadiri gukorera

Mana. Ibyaremwe byambere, umuntu wumubiri, byakozwe mubintu byisi. Iki kiremwa gishya cyakozwe mubuntu bw'Imana, no kwizera kwabantu, kwizerana, no kumvira.

"Nababwiye ibi kugira ngo muri njye mugire amahoro. Muri iyi si muzagira ibibazo. Ariko humura! Natsinze isi." na Yesu Kristo, uwo wohereje. "(Yohana 16:33, 17: 1-4)

Kubera ko Yesu ari impanoy'Imanay'ubuzimabw'iteka, ni iki umuntu agomba gukora kugira ngo yemere iyi mpano? Ku munsu wa pentekote, iminsi 40 ikurikira Yesu

agarutse mwijuru, Petero yashubije iki kibazo, maze Umwuka asuka kubantu bose.

"Imana yari yaramusezeranije (Dawidi) kurahira ko izashyira umwe mu

bamukomokaho ku ntebeyey'ubwami. Abonye ibiri imbere, yavuze ku izuka rya

Kristo, ko atatereranywe mu mva, cyangwa ngo umubiri we utabona ko ubora. Imana yazamuye uyu Yesu mu buzima, kandi twese turi abahamya b'ukuri kandiwabonye ibyo Data yasezeranije. (Ibyakozwe 2: 30-

33)

"Noneho rero, Isiraheli yoseyizere neza ibi: Imana yaremye uyu Yesu, wabambye bombi Mwami na Kristo. ' Abantu babyumvise, baracitse intege babwira Petero na

izindi ntumwa, 'Bavandimwe, dukore iki?' Petero aramusubiza ati: 'Ihane kandi ubatizwe, buri wese umwe muri mwe, mu izina rya Yesu Kristo kubabarirwa ibyaha byanyu. "... Ababyemeye

ubutumwa bweyarabatijwe, kandi uwo munsu abagera ku bihumbi bitatu biyongera ku mubare wabo. " (Ibyakozwe 2: 36-38, 41)

"Bamanyuye imigati mu ngo zabo basangira hamwe n'umutima wishimye kandi utaryarya, basingiza Imana no kwishimira ubutoni bwabantu bose. Kandi Uhorahoyongeraga umubare wabo buri munsu abakizwa. " (Ibyakozwe 2: 46-47)

Hariho ingeronyinshi zabandi bemeye Kristo bapfa icyaha, bahambwa

(kwibizwa mu mazi) mu rupfu rwa Kristo, yazuwe n'Imana nk'ibiremwa bishya by'umwuka, ashirwa mu mubiri wa Kristo no mu busabane n'Imana.

1. Inkone y'Abanyetiopiya - Ibyakozwe 8
2. Abasamariya - Ibyakozwe 8
3. Sawuli w'i Taruso - Ibyakozwe 9
4. Koruneliyo - Ibyakozwe 10
5. Abantu mu migi myinshi ya Filipi, Efeso, Korinti na Roma.

Ibibazo

1. Hariho ubuhanuzi bumwe gusa kuri Yesu.

Nukuri ___ Ikinyoma ___ 2.
Imana yigobotora nkana
ubumana kugirango ibe
umuntu kandi ibe mubyo
yaremye.

Nukuri ___ Ikinyoma ___ 3. Nta mateka atari abakristu banditse ibya Yesu.

Nukuri ___ Ikinyoma ___ 4.

Yohana, Umubatiza, yemeye ko Yesu ari Imana ishobora

gukuraho ibyaha byabantu.

Nukuri ___ Ikinyoma ___

5. Urufatiro rw'Itorero Kristo yubatse ni

- a. ___ Abayahudi
- b. ___ Petero
- c. ___ Yesu nk'Imana mu mubiri
- d. ___ Itorero rye ntabwo ryashinzwe